



Riktlinjer för avfallshantering inom Varbergs och Falkenbergs kommuner

För ombyggnad/nyanläggningar av skola eller förskola, äldreboende, flerfamiljsfastigheter eller annan verksamhet inom Varbergs och Falkenbergs kommuner.



Innehållsförteckning

Avfallshantering inom Varbergs och Falkenbergs kommuner	3
Återvinningscentraler, återvinningsstationer och övrig avfallshantering	3
Fastighetsägarens ansvar	3
Nya regler inom den fastighetsnära insamlingen	3
Ska du bygga om? Tänk på detta	4
Avfallshantering vid fastigheten	4
Riktlinjer för avfallsutrymmet	4
Riktlinjer för hämtningen av avfallet	4
Anvisningar för underjordsbehållare	6
Val av behållare	6
Placering	7
Lock	7
Inkastshål och inkastlucka	7
Underhåll och städning	7
Lakvatten	7
Bygglov	7
Hur ska man dimensionera antal kärl?	8
Antal liter per vecka	8
Avfallsmängder fördelat per elev	8
Kärlstorlekar	9
Planera avfallsrummet	10
Bra hemsidor att känna till	11



Kontakt

Vatten & Miljö i Väst AB
E-post: vivab@vivab.info
Telefon: 0757-27 40 00
www.vivab.info

Avfallshantering inom Varbergs och Falkenbergs kommuner

I kommunen är det VIVAB som ansvarar för att samla in hushållsavfall. Med hushållsavfall syftar man på det avfall som uppkommer i hushållet. Vill man ha annat avfall än hushållsavfall, t ex förpackningar, hämtat får man anlita valfri entreprenör till detta.

Återvinningscentraler, återvinningsstationer och övrig avfallshantering

VIVAB ansvarar för återvinningscentralerna (ÅVC) i både kommunerna. Dessa är bemannade och det behövs ett återvinningskort för att kunna lämna avfall på dessa. Återvinningskortet är knutet till fastighetens renhållningsabonnemang och tillhör fastigheten. På återvinningsstationerna (ÅVS) finns möjlighet att lämna förpackningar som FTI, förpackning och tidningsinsamlingen, ansvarar för.

Både Varbergs och Falkenbergs kommuner har beslutat att arbeta för att minska avfallsmängderna, öka återbruket samt sortera ut det matavfall som uppkommer till biogas och biogödselproduktion.

Avfallshanteringen är under ständig utveckling och samtidigt ökar kraven på sortering. Vi måste alla vara med och ta ansvar för miljön idag och i framtiden. En god service, ordning och reda samt tydlig information är förutsättningar för att avfallshanteringen ska fungera oavsett typ av verksamhet. Som verksamhet inom kommunen är det viktigt att föregå med gott exempel.

Fastighetsägarens ansvar

- Fastighetsägaren är alltid skyldig för de kostnader som uppkommer från renhållningen i sin fastighet.
- Fastighetsägaren är skyldig att ha kunskap om aktuella lagar och regler.
- Det ska finnas någon ansvarig för att ta fram och uppdatera rutiner och instruktioner som rör avfallshanteringen.

Miljöbalken 26 kap 19 §

Nya regler inom den fastighetsnära insamlingen

Det är viktigt att all avfallshantering beaktas och att det skapas möjligheter för att enkelt lämna all typ av avfall. Detta gäller även det avfall som omfattas av producentansvar, så som förpackningar och tidningar. Från och med 1 januari 2021 ska producenter eller tillståndspliktiga insamlingssystem samla in förpackningar och returpapper från minst 60% av alla bostadsfastigheter. Från och med den 1 april 2025 ska insamling ske från alla bostadsfastigheter (45 § förpackningsförordningen och 14 § returpappersförordningen). Det är fastighetsägarens ansvar att möjliggöra även hämtning av förpackningsmaterial. Som fastighetsägare får man en lägre avgift på renhållningstaxan om man sorterar ut förpackningar.



Ska du bygga nytt? Tänk på detta

Rekommendationer har tagits fram angående vad som är viktigt att tänka på vid planering av ett avfallsrum då en ny anläggning planeras. Börja med att se över vart den planerade lösningen ska placeras. Ta hänsyn till nedanstående riktlinjer för att tömning ska kunna ske.

Avfallshantering vid fastigheten

Bra att tänka efter före och planera.

- Börja med att titta på den planerade fastigheten/verksamhet förbehållningslöst. Är kärl eller underjordsbehållare den bästa lösningen? Kan kvarn och tank vara ett bra alternativ för att hantera matavfallet? Kärlskåp eller bygga ett avfallsrum?
- Ta reda på om det finns möjlighet för ett automatiserat system för avfall, eller om det finns planer på detta i det aktuella området som verksamheten kan ansluta sig till.
- För verksamheter med mycket matavfall till exempel tillagningskök, skolor eller liknande verksamheter, beakta även möjligheten att använda matavfallstank och kvarn i insamlingen för matavfall. Det förenklar hanteringen kring matavfallet.
- Planerar man för underjordsbehållare gäller särskilda regler, se separat stycke nedan för detta. Vid anläggning av underjordsbehållare bör alltid minst två behållare anläggas, en för brännbart och en för matavfall.

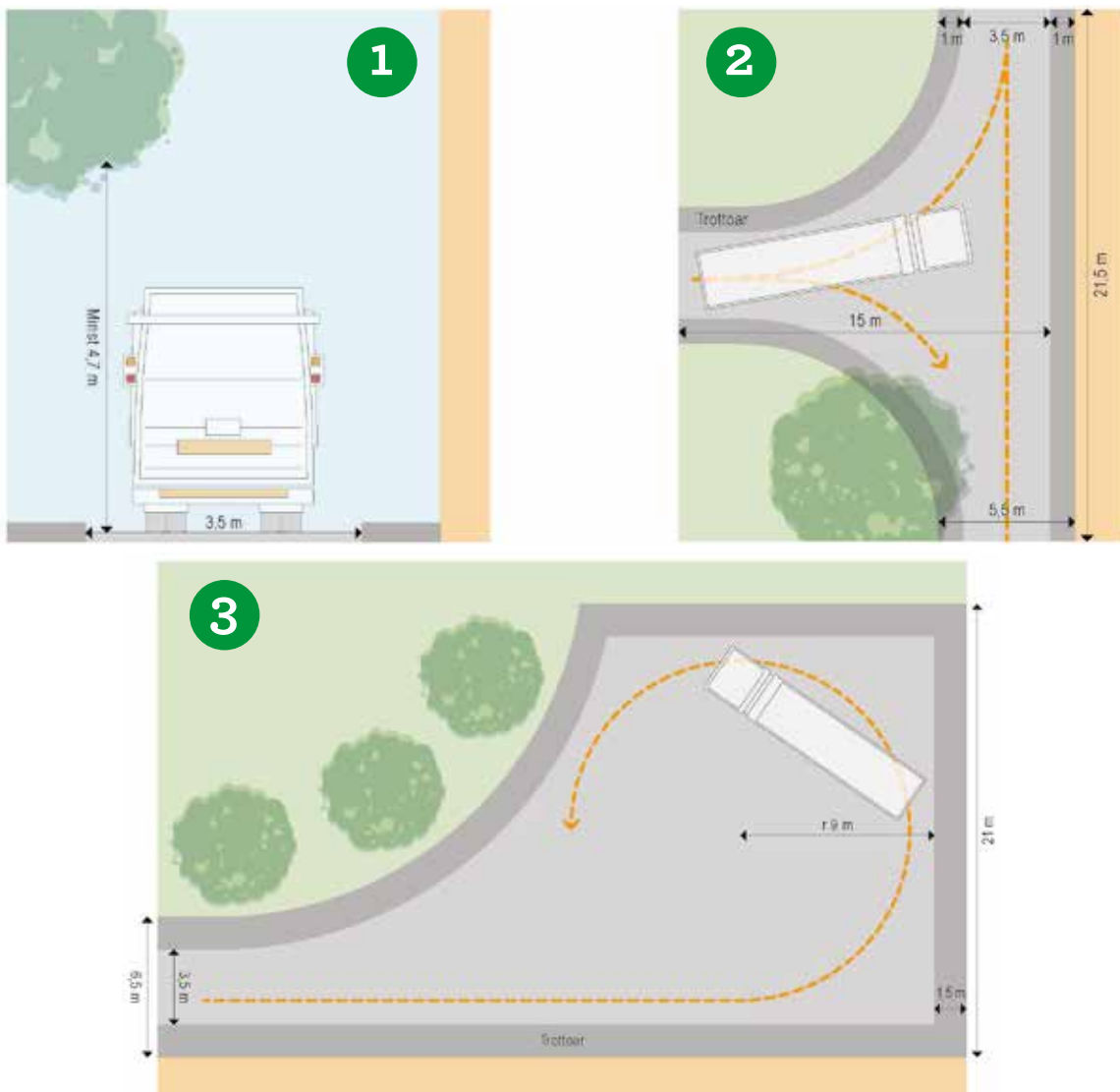
Riktlinjer för avfallsutrymmet

- Planera avfallsrummet så att det finns plats för några extra kärl. Utrymmet bör vara väl tilltaget och flexibelt. Mängderna som samlas in kan förändras med tiden och verksamheten kan komma att utökas. Även fraktionerna som man sorterar ut kan förändras så det är bättre att ha lite utrymme tillgodo. Storleken på rummet behöver anpassas efter antalet kärl eller annan utrustning som behöver finnas där.
- Den fria gången mellan olika kärl och annan utrustning bör vara minst 1,5 meter.
- Avståndet mellan kärlden bör vara minst 10 cm.
- Draghandtagen på avfallskärlden ska kunna nås från gången utan att andra kärl behöver flyttas.
- Dörröppningen bör vara minst 1,2 meter bred. Dörren ska alltid gå att ställa upp.
- Placera avfallsutrymmet så nära bostäderna som möjligt. Avlämningsplats för hushållsavfall för de som bor på fastigheten bör inte överstiga 50 meter.
- Avfallsutrymmet bör vara strategiskt placerade, som till exempel på väg till bilen.
- Det ska vara enkelt att lämna avfallet i det avsedda utrymmet.
- Alla avfallsfraktionerna bör kunna lämnas på samma ställe.
- Avfallsutrymmet bör placeras i markplan och ha en egen entré.
- Använd gärna ljusa färger, skylta tydligt och ha en bra belysning, till exempel glödljus, snabbtändande lysrör eller rörelsedetektorer.

Riktlinjer för hämtningen av avfallet

- Hämtning av avfallet ska kunna utföras på ett trafiksäkert sätt.
- Ur hämtnings- och säkerhetssynpunkt är det bättre att placera avfallsutrymmen vid infarten eller i utkanten av ett bostadsområde. Sopbilen ska helst inte behöva köra in bland människor och bostäder.
- Backning för tömningsfordon är inte tillåten. Vändmöjligheter måste finnas, se bild 2 och 3 nedan.
- Vändplan för en normal sopbil ska ha en diameter av 18 meter med en hindersfri remsa på ytterligare 1,5 meter runt om. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning, se bild 2 och 3 nedan.
- Hämtningsvägar ska ha en fri bredd på minst 4 meter, se bild 1, 2 och 3 nedan.
- Avfallsbehållare/avfallsutrymmen ska placeras så nära sopbilens lastningsplats som möjligt. Långa dragvägar bör undvikas. Vid nybyggnation godkänns inte längre dragväg än 10 meter.
- Inga trösklar, trappsteg eller nivåskillnader får finnas i eller på vägen till avfallsutrymmet från lastningsplatsen. Ytan ska vara plan och hårdgjord.
- Kärlden ska placeras i anslutning till farbar väg med handtagen utåt. Inga lutningar och trappor får finnas. Vid eventuell lutning på dragväg får den ej vara över 1:12.
- Används container ska denna placeras så att hämtningsfordonet kan närma sig rakt mot containern och lyfta eller dra den rakt ut vid tömning. Trafiksäkerhet och god sikt måste beaktas vid placering. Den container som används måste passa utrymmet.
- Plats ska finnas för tömningsfordon (8 - 10 meter långa) och dessa får inte hindra annan trafik vid avfallshämtning.

Bild: Avfall Sverige



Anvisningar för underjordsbehållare

Det finns en del saker du behöver tänka på innan du ska installera en underjordsbehållare för hushållsavfall. Ta kontakt med VIVAB i god tid innan så att platsen kan besiktas så att hämtning verkligen kan genomföras på den tänkta platsen. Är inte placeringen korrekt så kan det bli en väldigt dyr investering som inte kan användas på grund av en felaktig placering av behållaren.

Foto: Avfall Sverige



Val av behållare

Det finns många olika typer av behållare på marknaden. För att behållaren ska fungera med VIVAB:s insamlingssystem ska kriterierna som finns nedan uppfyllas.

- Det finns många olika lyftanordningar för hämtning av underjordsbehållare. VIVAB förespråkar hämtning med en vanlig kranbil med enkrokssystem. Även hämtning med mushroom kan godkännas av VIVAB.
- Krävs det andra lyftanordningar till kranen observera att det då årligger fastighetsägaren att tillgodose VIVAB med rätt typ av lyftanordning. Utöver fastställd taxa för hämtning av markbehållare utgår även timkostnad för byte av kranlyft.
- Vid nybyggnation bör det finnas minst två underjordsbehållare. En behållare för matavfall och en för resterande hushållsavfall. Behållarna ska vara i följande storlekar: 0,8-1,5 m³ för matavfall och 3-5 m³ för övrigt hushållsavfall. Dimensionering ska göras så att brännbart hushållsavfall hämtas var fjortonde dag och matavfall var fjortonde dag alternativt en gång per vecka i tätort.
- VIVAB:s nuvarande taxa är anpassad till hämtning av avfall med kranbil med en krok och hämtning av engångssäckar, i priset ingår det att vi sätter i ny engångssäck. Aktuell taxa hittar man enklast på www.vivab.info.

Placering

- Placera behållaren högst sex meter från angöringsplats för hämtningsfordon. Vid tömning måste gällande trafikregler följas. Hämtningsfordonet har en bredd på ca 2,5 m, inklusive stödben ca 4,2 m, längd ca 10,5 m och höjd ca 4 m. Vid tömning så lyfts behållaren ca 6 m upp i luften, detta utrymme måste vara fritt.
- Placera behållaren så att avfallet inte behöver lyftas över fordon, eller andra känsliga hinder, tex gång eller cykelbana.
- Placera behållare för matavfall så att avfallslämnarna kommer till restavfallsbehållaren först, sen till matavfallsbehållaren. På så sätt minskar risken för eventuella felsorteringar.
- Det ska finnas minst en meters fritt utrymme runt varje behållare så att vi kan komma åt att tömma och sätta i ev. innersäckar utan hinder.

- Tänk på att tömningen tar tid och kranbilens placering vid tömning inte ska blockera framkomligheten för övrig trafik. Kranbilen ska också kunna angöra utan att behöva backa. Angöringsplatsen får inte vara placerad vid utfart eller korsning. Det får inte heller finnas parkerade bilar mellan tömningsfordon och behållare. Fastighetsägaren ansvarar för kontakt med Varberg och Falkenbergs kommun eller annan ansvarig väghållare, för dialog om eventuellt behov av trafikskylt.
- Det ska vara fritt utrymme över behållaren (till exempel lyktstolpar och träd) så att det går att lyfta behållaren utan hinder.
- Hänsyn ska tas till riskerna för lukt, exempelvis om behållare står för nära bostäder eller luftintag till byggnader.

Lock

Locket på behållaren ska enkelt kunna säkras när det är öppet, så att det t.ex. inte blåser ned på avfallshämtningspersonal eller personer som vistas i närheten vid tömningstillfället. När locket är öppet ska det öppnas bort från bilens placering vid hämtningsplatsen.

Inkastshål och inkastslucka

Inkastshålet bör vara utformat beroende av typen av avfall. I behållaren för matavfall bör öppningen vara något mindre så att bara papperspåsen passar. Behållaren ska vara låst för att förhindra att till exempel stora säckar och grovt, större avfall slängs.

Underhåll och städning

Det åligger fastighetsägaren att hålla behållare hela och rena, samt att se till att insidan av behållaren städas. Alla typer av markbehållare behöver återkommande städningar och beroende på typ varierar underhållsbehovet.

Lakvatten

Matavfallsbehållaren ska vara utformad så att eventuellt lakvatten som bildats töms vid tömningstillfället.

Bygglov

Kom ihåg att du kan behöva söka bygglov när du ska installera en underjordsbehållare.



Tänk på att kontakta VIVAB när ni börjar planera underjordsbehållare!

Hur ska man dimensionera antal kärl?

Vid nyanläggning av flerfamiljsfastighet, skola, förskola, äldreboende eller annan verksamhet bör man tänka på att de mängder avfall som uppkommer påverkas av hur avfallet källsorteras i fastigheten/verksamheten. Avfallet påverkas även av vilka som bor i fastigheten, till exempel en barnfamilj alstrar oftast mer hushållsavfall än ett singelhushåll. Det är bättre att överdimensionera utrymmet än att underdimensionera ifall man ser att en variation kan förekomma framöver.

Det är viktigt att det finns utrymme för att sortera avfallet i brännbart hushållsavfall och matavfall. Möjligheten att kunna sortera ut förpackningar, tidningar och batterier bör också finnas. Oavsett om man väljer att erbjuda fastighetsnära insamling eller inte så är man skyldig enligt lag att sortera sitt avfall och lämna till återvinning. Det är enbart restavfall som ska läggas i de gröna avfallskärnen. Förpackningsmaterial och tidningar hämtas inte genom VIVAB, utan beställs av valfri entreprenör.

I första hand ska 14-dagarshämtning användas för hämtning av hushållsavfall. Veckohämtning är endast ett alternativ i centrumnära områden om det behövs, men då krävs särskilda skäl. Man ska alltid räkna på och dimensionera för 14-dagarshämtning.

Antal liter per vecka

	Lägenheter	Skola med tillagningsskök	Skola utan tillagningsskök	Förskola	Vårdboende	Kontor
<i>Fraktion</i>	<i>Liter/hushåll och vecka</i>	<i>Liter/elev och vecka</i>	<i>Liter/elev och vecka</i>	<i>Liter/barn och vecka</i>	<i>Liter/boende och vecka</i>	<i>Liter/m² och vecka</i>
Matavfall	15	1,9	1,4	3,4	7,9	0,05
Brännbart avfall	50	9,7	8,2	19	143	0,41
Returpapper	15	0,9	1,5	1,6	4,2	0,15
Pappersförpackningar och wellpapp	35	4,4	7,3	9,0	32,5	0,15
Plastförpackningar	20	1,0	1,2	2,6	14,0	0,12
Metallförpackningar	2,0	0,3	0,3	1,2	2,0	0,02
Ofärgat glas	2,0	0,1	0,1	0,3	1,1	0,01
Färgat glas	2,0	0,0	0,1	0,3	0,8	0,02
Wellpapp när pappersförpackningar sorteras ut		3,1	5,1	6,3	22,7	0,1
Pappersförpackningar när wellpapp sorteras ut		0,3	2,2	2,7	9,7	0,0
Summa	141	18	20	37	206	1
Nyckeltalen för lägenheter avser blandade lägenhetsstorlekar och har hämtats från Avfall Sveriges Handbok för avfallsutrymmen.						

Kärlstorlekar

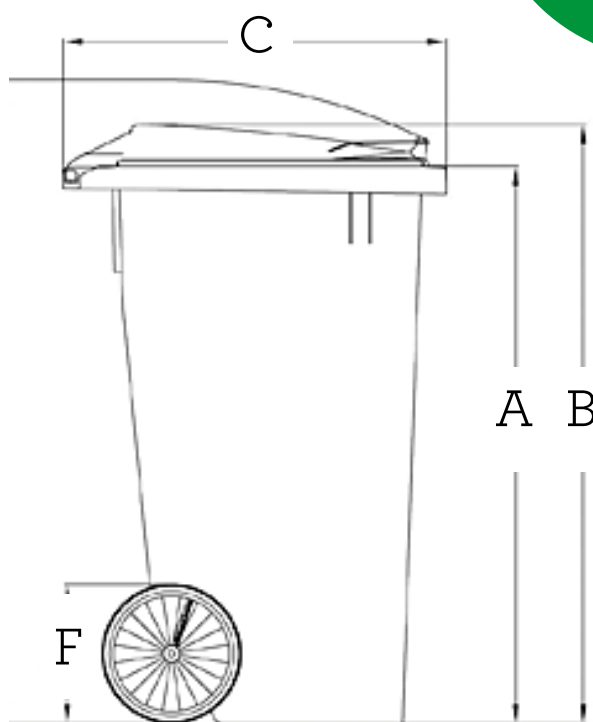
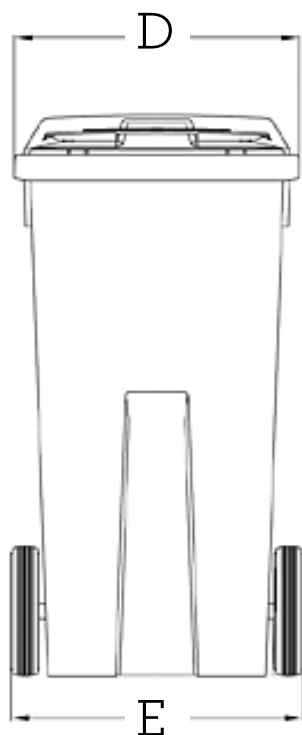
Avfallskärlens mått kan vara bra att känna till om man till exempel ska bygga ett avfallsrum/förvaring. Här hittar du mått för de storlekar som finns. I tabellen under måttskissen ser du måtten för varje del av kärlet. Observera att matavfallet endast samlas in i 140 liters kärl.

	Volym A (höjd utan lock)	B (total höjd)	C (lockets djup)	D (lockets bredd)	E (bredd mellan hjul)
140 liter	1000 mm	1065 mm	550 mm	485 mm	430 mm
190 liter	1010 mm	1075 mm	725 mm	485 mm	430 mm
370 liter	1010 mm	1095 mm	850 mm	620 mm	530 mm
660 liter	1190 mm	1207 mm	774 mm	1265 mm	960 mm

Om lock ska gå att öppna på kärlet tillkommer kärlets djup (= lockets mått).

Observera att den kan förekomma andra storlekar på 190- och 370 liters kärlet då vi tidigare hade en annan leverantör för dessa. Se vår hemsida, www.vivab.info för mer information.

Tänk på att planera in ett avstånd på 10 cm mellan kärlet!



Planera avfallsrummet

Planera gärna ditt avfallsrum så att matavfallskärlen hamnar längre in. Det för att förhindra att fel sorts avfall hamnar i dessa kärl. Nedan visas ett exempel på hur ett avfallsrum kan vara planerat.

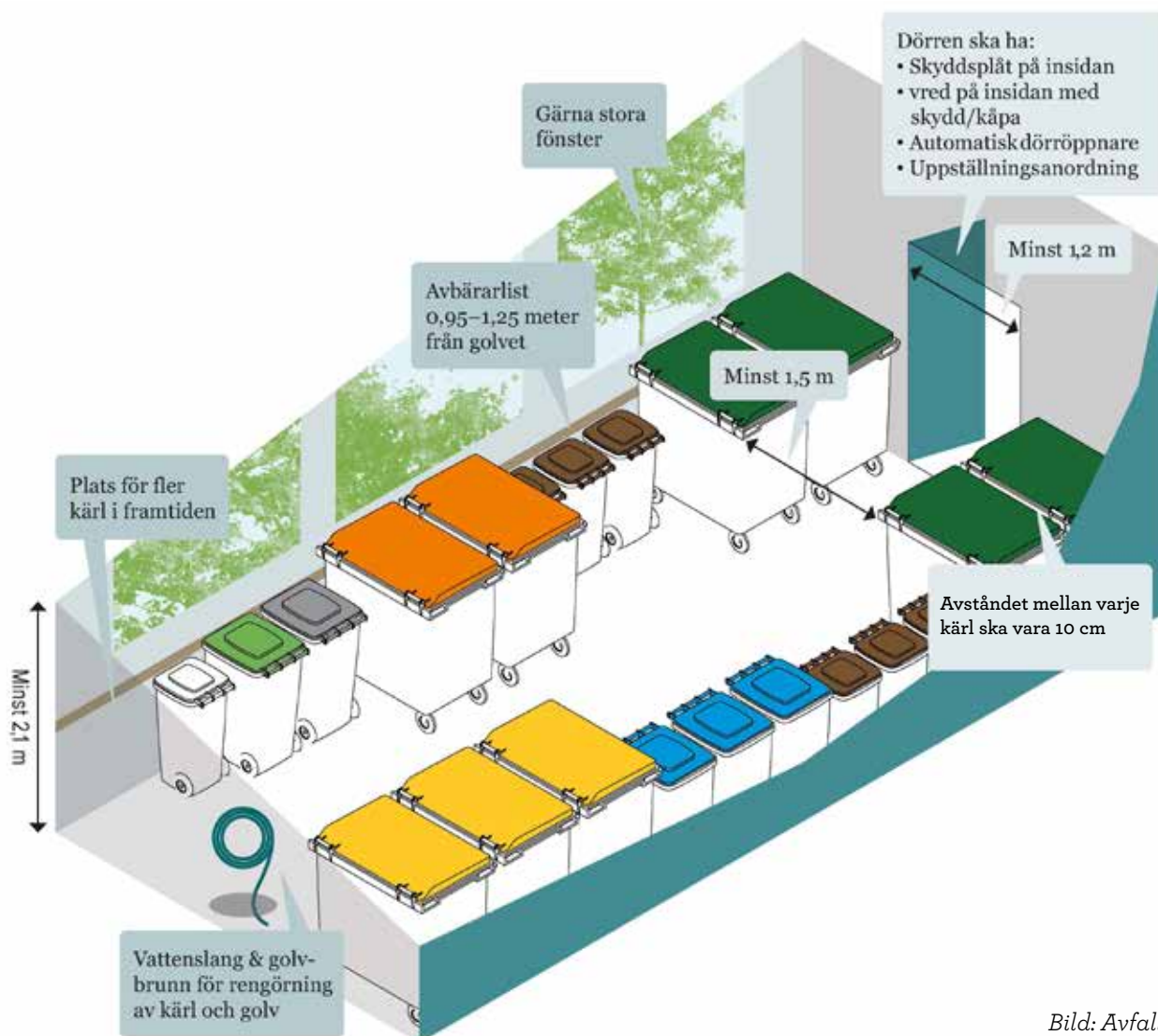


Bild: Avfall Sverige

Alla har en skyldighet att sortera ut och lämna till återvinning.

Det är bra att föregå med gott exempel och erbjuda sortering av alla fraktioner. På www.vivab.info kan du även ta del av VIVAB:s sorteringsguide.

Färgkod på kärl i exemplet ovan	
	Matavfall
	Brännbart avfall
	Peturpapper
	Pappersförpackningar
	Plastförpackningar
	Metallförpackningar
	Färgade glasförpackningar
	Ofärgade glasförpackningar

Bra hemsidor att känna till

Avfall Sverige www.avfallsverige.se

Förpacknings- och tidningsinsamlingen www.ftiab.se

Naturvårdsverket www.naturvardsverket.se

Boverket www.boverket.se





Vatten & Miljö i Väst AB | vivab@vivab.info | telefon 0757-27 40 00 | www.vivab.info